

การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน
ชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
The Development of Learning Management Program for Thai Teachers to
Enhance Reading and Writing Abilities of Pre-elementary School Pupils Under
Maha Sarakham Primary Education Service Area Office 2

ฐิตารีย์ ปาปะไน¹, สุรเชต น้อยฤทธิ์²
Thitaree Papanai¹, Surachet Noirid²
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562
Email : Kru.jiab.Thita12@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา และ 2) เพื่อสร้างโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูภาษาไทย จำนวน 226 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม 5 ระดับ และระยะที่ 2 การสร้างโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คนและผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบ

---

¹นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹Graduate Student. Master of Education (Educational Administration and Development) Mahasarakham University, Thailand.

²อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²Lecturers in Educational Administration Department. Faculty of Education. Mahasarakham University, Thailand.

*ได้รับบทความ: 18 เมษายน 2563; แก้ไขบทความ: 17 พฤษภาคม 2563; ตอรับการตีพิมพ์: 25 พฤษภาคม 2563

สัมภาระ และ แบบประเมินโปรแกรมการจัดการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทย เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อยและสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. โปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มี 5 องค์ประกอบดังนี้ 1)หลักการ 2)วัตถุประสงค์ 3)เนื้อหา 4)กระบวนการและ 5)การประเมินผล และผลการประเมินโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : 1. โปรแกรมการจัดการเรียนรู้ 2. การสอนภาษาไทย 3. การอ่านออกเขียนได้

ABSTRACT

The objective of research article were to 1) study the current state and desirable state of learning management to enhance reading and writing abilities of pre-elementary school students under Maha Sarakham Primary Education Service Area Office 2, 2) develop the program for teacher development of learning management to enhance reading and writing abilities of pre-elementary school students under Maha Sarakham Primary Education Service Area Office 2. This research divided into 2 phases, the first phase was study the current state and desirable state of teachers' learning management from samples group were 226 administrators and Thai language teachers, Krejcie and Morgan's table was used to define the samples size. Research instrument was 5 rating scale questionnaire. The second phase was develop the learning management program for Thai language teachers, key performances were 2 academic administrators and 7 program assessment experts. Research instruments were interview and program assessment form. Statistical package used for this research were percentage, mean, standard deviation and $PNI_{modified}$.

The research result were found: 1. The current state of Thai language teachers' learning management to enhance reading and writing abilities of pre-

elementary school students under Mahasarakham Office of Primary Education Service Area 2 overall were at low levels and the desirable state overall were at highest levels. 2. Program for teacher development of learning management to enhance reading and writing abilities of pre-elementary school students under Mahasarakham Office of Primary Education Service Area 2 consisted 5 elements as follows 1)principle 2)objective 3)content 4)process and 5)evaluation andthe result of assessed the learning management to enhance reading and writing abilities of pre-elementary school students program were the suitability and the possibility both were at highest levels.

Keywords : 1. Learning Management Program 2. Thai Language Teaching 3. Reading and Writing Abilities

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการดำเนินการพัฒนาการอ่านออก เขียนได้ของนักเรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมาโดยตลอดตั้งแต่ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศว่า “ปี 2558 ปีปลอดนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้” ซึ่งได้กำหนดมาตรการต่างๆ หลายรูปแบบในการดำเนินการเพื่อให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ แต่อย่างไรก็ตามผลการประเมินสถานศึกษาอ่านออก 100 % ปีการศึกษา 2558 ของสถานศึกษาในสังกัดพบว่า สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินดังกล่าวมีเพียง 15 โรงเรียน เท่านั้น และนอกจากนี้สภาพการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวในปีการศึกษา 2559 – 2562 ยังพบปัญหาหลายด้านการอ่านเขียนของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 ได้แก่ การจัดกิจกรรมไม่มีความหลากหลายไม่ท้าทาย กระตุ้นและเร้าความสนใจของนักเรียนนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบอ่านหนังสือนักเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือเนื่องจากครูหรือผู้ปกครองสั่งให้อ่านส่วนใหญ่จะชอบอ่านหนังสือนิทานและใช้เวลาในการอ่านหนังสือ น้อยกว่า 15 นาทีเนื้อหาหรือกิจกรรมยากและซับซ้อนทำให้เครียดและไม่มีความสุขสานกิจกรรมที่จัดไม่สร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและนักเรียนไม่เกิดความภูมิใจในผลงานของตนเองนักเรียนส่วนใหญ่เข้าไปใช้ห้องสมุดน้อยกว่าสัปดาห์ละครั้งยืมหนังสือจากห้องสมุดไปอ่านที่บ้านเพียงเดือนละ 1-2 ครั้ง และใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์และวิธีการได้ความรู้ของนักเรียนส่วนใหญ่ได้จากการซักถามครูและผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสือมากที่สุดคือครู ทำให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาการอ่านออก เขียนได้ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2, 2562 : 7)

จากปัญหาการเรียนรู้อ่านออก เขียนได้ของนักเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา อันเนื่องมาจากปัญหาการอ่านออกเขียนได้ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นจะเห็นได้ว่ากระบวนการ จัดการเรียนการสอนมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนซึ่งนับเป็นปัจจัย ที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอ่านออกเขียนได้อันส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการใช้ ภาษาไทยด้านต่างๆ ที่ผู้เรียนสามารถใช้ในการสื่อสารและมีความพร้อมที่จะพัฒนาด้านภาษาในระดับ ที่ขึ้นและครูผู้สอนแต่ละบุคคลย่อมมีแนวคิดความเชื่อและแนวปฏิบัติในจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เป็นรูปแบบเฉพาะของตนเอง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนย่อมส่งผลต่อการพัฒนาด้านการ อ่านออกเขียนได้ภาษาอังกฤษของนักเรียนด้วยเช่นกันด้วยปัญหาและเหตุผลทางวิชาการดังที่กล่าว มาแล้วจึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่หลักในการจัดการเรียนรู้และผู้ปฏิบัติตามนโยบายของ ผู้บริหาร ได้เล็งเห็นถึงปัญหา จึงเกิดแนวคิดและความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการ ส่งเสริมการเรียนรู้อ่านออกเขียนได้ของนักเรียนก่อนชั้นประถมศึกษา สำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยมีพื้นฐาน ความคิดว่าครูคือกลไกสำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นตาม มาตรฐาน อันเป็นตัวชี้วัดสำคัญของคุณภาพการศึกษาชาติ ซึ่งผู้บริหารจึงต้องคำนึงถึงเรื่องของการ พัฒนาครูให้มีความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทย เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนก่อนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อให้สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนก่อนชั้น ประถมศึกษา สำหรับสถานศึกษาในสังกัดจากหน่วยงานระดับปฏิบัติและตรงประเด็นปัญหา และ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อการอ่านออก เขียนได้ของนักเรียนก่อนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนก่อนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

2.2 เพื่อสร้างโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของ นักเรียนก่อนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนก่อนชั้นประถมศึกษา สำหรับสถานศึกษาในสังกัดจากหน่วยงานระดับปฏิบัติและตรงประเด็นปัญหา

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนก่อนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มีประสิทธิภาพ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,915 คน จาก 225 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 322 คน จาก 57 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2558 : 100) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 สร้างโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนก่อนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 2 คนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งทำหน้าที่ประเมินแนวทาง โดยประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.1 องค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาเมืองค้ประกอบ จำนวน 5 ด้านและ 38 ตัวชี้วัด ซึ่งประกอบด้วย 1)ด้านการบูรณาการหลักสูตรจำนวน 7 ตัวชี้วัด 2)ด้านการสอนอย่างหลากหลาย จำนวน 9 ตัวชี้วัด 3)ด้านการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียน จำนวน 8 ตัวชี้วัด 4)ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม จำนวน 6 ตัวชี้วัด 5)ด้านการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 8 ตัวชี้วัด ผลการประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด พบว่า ทั้งองค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน และระดับน้อย 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ($\bar{X} = 2.56$) ด้านการสอนอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 2.44$) ด้านการบูรณาการหลักสูตร ($\bar{X} = 2.41$) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ($\bar{X} = 2.41$) และด้านการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 2.41$) สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.67$) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.65$) ด้านการบูรณาการหลักสูตร ($\bar{X} = 4.57$) ด้านการสอนอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.56$) และด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.56$)

5.3 โปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เมืองค้ประกอบ ดังนี้คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ และการประเมินผล เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านออกเขียน ผู้วิจัยได้ออกแบบเนื้อหาของโปรแกรมโดยเน้นเนื้อหาตามค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีความต้องการอันดับแรกคือด้านการประเมินผลตามสภาพจริงด้านการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ด้านการบูรณาการหลักสูตรด้านการสอนอย่างหลากหลาย และด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ตามลำดับ

6. อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สามารถนำสู่การอภิปรายผลได้ดังนี้

6.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากครูไม่ทราบรูปแบบหรือขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่แน่ชัดต่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ทำให้สภาพการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของ ชนกพร จุฑาสงษ์ (2559 : 102) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยนาท พลอยบุตร (2559 : 110) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมทุกองค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับน้อยโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด คือการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้การประเมินผลตามสภาพจริงการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการออกแบบการเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของ วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ (2559 : 121) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 พบว่าผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรและสอดคล้องกับการศึกษาของ กกาญจนา จันทะโยธา (2560 : 94) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับน้อยเรียงลำดับ

จากมากไปหาน้อยได้แก่การส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเอง การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้และการใช้วิธีสอนที่หลากหลายตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากครูเห็นว่าสามารถที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากระบบการศึกษาของประเทศไทยภายหลังการปฏิรูปการศึกษาได้เริ่มให้ความสำคัญของการศึกษาเพื่อพัฒนาการคิดเริ่มส่งเสริมการคิดให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างจริงจังโดยเน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 5) ตลอดจนกำหนดเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์และกำหนดเป็นสมรรถนะผู้เรียนด้านความสามารถในการคิดที่ว่าผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 3) สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ปี 2556 เป็นปีแห่งการรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษาและได้กำหนดเป้าหมายมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 : 8) จากที่กล่าวมาแล้วว่าการปฏิรูปการศึกษาจะต้องปรับปรุงแบบของกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาครูรูปแบบและวิธีการในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาและต่อสู้ชีวิตซึ่งกระบวนการคิดการจัดการและการประยุกต์ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนบทบาทมาทำหน้าที่จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้ลงมือปฏิบัติคิดเป็นทำเป็นและรักการเรียนรู้ ทำให้ครูมีความต้องการในการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ต้องการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบวิธีการสอนหรือขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของชนพรวุฒาสงษ์ (2559 : 103) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผลการวิจัยพบว่าสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดสำหรับวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยได้แก่การฝึกอบรม/ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการให้ดูงานนอกสถานที่การสอนงานการศึกษาด้วยตนเองการระดมสมองและการประชุมกลุ่มย่อย สอดคล้องกับการศึกษาของชัยนาท พลอยบุตร (2559 : 111) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่าการสร้างและพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนองค์ประกอบอื่นๆอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย

สูงสุดไปต่ำสุดคือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การออกแบบการเรียนรู้และการใช้และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับการศึกษาของวีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ (2559 : 120) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่าผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ และกาญจนาจันทะโยธา (2560 : 95) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่การใช้วิธีสอนที่หลากหลายการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้และการส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับ

6.2 โปรแกรมการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาไทยเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีองค์ประกอบ ดังนี้คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ และการประเมินผล เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านออกเขียน ผู้วิจัยได้ออกแบบเนื้อหาของโปรแกรมโดยเน้นเนื้อหาตามลำดับขั้นความต้องการจำเป็นที่มีความต้องการอันดับแรกคือ ด้านการประเมินผลตามสภาพจริงด้านการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ด้านการบูรณาการหลักสูตร ด้านการสอนอย่างหลากหลาย และ ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยให้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาประกอบด้วยพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตมีความสามารถในการสื่อสารสามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาเริ่มสร้างสรรค์มีจิตสาธารณะมีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมีศีลธรรมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่าสามารถดึงดูดคนเก่งคนดีมีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครูพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทุกระดับให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆสำหรับการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียนนอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งมีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชนภาคเอกชน

และทุกภาคส่วนและมีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 14) ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะครูเป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาของรัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 14) ครูเป็นผู้ให้การศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในด้านวิชาการและประสบการณ์ตลอดจนเป็นผู้มีความเสียสละดูแลเอาใจใส่สั่งสอนอบรมให้ผู้เรียนได้พบกับแสงสว่างแห่งปัญญาอันเป็นหนทางแห่งการประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองรวมทั้งนำพาสังคมประเทศชาติก้าวไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง (อุดม เขยกิจวงศ์และคณะ, 2548 : 89-91) ครูผู้สอนจึงจะจ้องมีความรู้ความเข้าใจและเรียนรู้เทคนิควิธีการที่จะพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพทั้งนี้ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญามีความสุขและมีความเป็นไทย(ไคศิษฐ์ เพลรินทร์, 2552 : 20) การจัดการเรียนรู้ต้องเน้นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองครูจึงถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (เอียน สมิ ธและอนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2550 : 3-4) ดังนั้นเพื่อให้เกิดพัฒนาครูจึงควรได้รับการพัฒนาจากโปรแกรมการพัฒนาเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของผู้เรียนประกอบด้วย5องค์ประกอบเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินการจัดกิจกรรมการสอนของครูสอดคล้องกับการวิจัยของ ชนกพร จุฑาสงษ์ (2559 : 102) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผลการวิจัยสรุปได้ พบว่าโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรมประกอบด้วย 6 Module คือ 1)การสร้างและพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ 2)องค์ความรู้ตามสาระการเรียนรู้ 3)การออกแบบการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ 4)การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย 5)การใช้สื่อและพัฒนาสื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีความเป็นประโยชน์ความเป็นไปได้ความเหมาะสมและความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด กาญจนาจันทะโยธา (2560: 96) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ขอบข่ายเนื้อหาประกอบด้วย 3 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 การใช้วิธีสอนที่หลากหลาย โมดูล 2 การส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองและโมดูล 3 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ 7)วิธีการพัฒนาประกอบด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองการฝึกอบรม การสอนแนะและการเป็นพี่เลี้ยงการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 8)สื่อประกอบด้วยเอกสารประกอบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องฉายโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการนำเสนอใบความรู้ใบงานและใบกิจกรรมแบบทดสอบและแบบ

บันทึกการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและ 9) การวัดและการประเมินประกอบด้วยการประเมินผู้เข้ารับการ พัฒนาและประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการ พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการประเมิน โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมมีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้อยู่ใน ระดับมาก สุริยาเสนาวงศ์ (2560 : 116) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดการ เรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า เนื้อหาและกิจกรรมพัฒนาของโปรแกรม ประกอบด้วย 6 Module คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ 2) การพิจารณาความพร้อมของผู้เรียน 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) การประเมินผลและ 6) ข้อมูลป้อนกลับใช้ ระยะเวลา 118 ชั่วโมง วิธีการพัฒนาได้แก่การอบรมและการพัฒนาตนเองโดยดำเนินการพัฒนา 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนาชั้นที่ 2 การพัฒนาชั้นที่ 3 การบูรณาการระหว่าง ปฏิบัติงานและชั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนาและ 5) การประเมินผลโปรแกรมผลการประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่าความเป็นประโยชน์ความเป็นไปได้และความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด วรนิษฐาเลขนอก (2560 : 154-155) โปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรม การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 พบว่าประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลักมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พรสวรรค์ จันทร์เต็ม (2561 : 97) ได้ศึกษาการพัฒนา โปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมพัฒนา ครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีองค์ประกอบ ดังนี้ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ และการประเมินผล เพื่อให้ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดสมองเป็น ฐานผู้วิจัยได้ออกแบบเนื้อหาของโปรแกรมโดยเน้นเนื้อหาตามค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีความ ต้องการอันดับแรกคือข้อ 1) การออกแบบการเรียนรู้ 2) การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี 3) การวัดผล และการประเมินผลที่ดี 4) บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การวิเคราะห์หลักสูตร 6) การวิเคราะห์ผู้เรียน ตามลำดับ วิธีการพัฒนา คือ 1) การฝึกปฏิบัติในงาน 2) การศึกษาเรียนรู้ด้วย ตนเองและ 3) การประชุมอบรมสัมมนาโดยมีกิจกรรมการประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วม โปรแกรมและการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรมและผลการตรวจสอบความเหมาะสม โปรแกรมพัฒนาครูในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อำนวยเงินสำโรง (2561: 114) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 พบว่า โปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ออกแบบเนื้อหาของโปรแกรมโดยเน้นเนื้อหาตามค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีความต้องการอันดับแรกคือด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามลำดับวิธีการพัฒนาคือการฝึกอบรมการใช้ระบบพี่เลี้ยงและการนิเทศโดยมีกิจกรรมการประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมและการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรมผลการประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักถึงความสำคัญและให้การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูด้านการอ่านออกเขียนได้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเช่นจัดให้มีการฝึกอบรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่องจัดให้ครูร่วมศึกษาดูงานกับหน่วยงานที่มีการปฏิบัติที่ดีจัดเวทีเสวนาให้ครูสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นต้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

7.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรนำการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยด้านหลักสูตรและการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้/ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน/ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย/ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม/ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนจูงใจให้ข้อมูลให้ทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย

7.3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาวิธีจัดการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านออกเขียนได้ของผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา

8. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). การจัดการเรียนรู้อุทิศสู่การเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2550. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2553). ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอนการวัดผลประเมินผล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2551). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา จันทะโยธา. (2560). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โกศิษฐ์ เพลรินทร์. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชนกพร จุฑาสงษ์. (2559). การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา. มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ชัยนาท พลอยบุตร. (2559). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2558). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- พรสวรรค์ จันทร์เต็ม. (2561). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ แนวคิดสมองเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและ พัฒนาการศึกษ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรนิษฐา เลขนอก. (2560). โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานการศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์. (2559). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. (2562). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 .มหาสารคาม : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี ของการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2542-2551). กรุงเทพมหานคร : วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สุรียา เสนาวงค์ (2560). การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อำนวยการ จันสำโรง. (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุดม เขยกิจวงศ์ และคณะ. (2548). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร : แสงดาว.
- เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2550). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. 18(2). 1-10.

9. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ เสนอแนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบพระคุณอาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนทั้งตำราผลงานและเอกสารวิชาการของทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา ก่อให้เกิดแนวคิดอันมีคุณค่าต่องานวิจัยฉบับนี้